

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2005 M. KOVO 16 D.
NUTARIMO NR. 280 „DĖL NELEGALIŲ JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS
ŠALTINIŲ IR RADIONUKLIDAIŠ UŽTERŠTŲ OBJEKTŲ TVARKYMO
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2012 m. sausio 25 d. Nr. 94
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:
Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. kovo 16 d. nutarimą Nr. 280 „Dėl Nelegalių jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir radionuklidais užterštų objektų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [36-1170](#)) ir išdėstyti jį nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

**DĖL PALIKTŲJŲ JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS ŠALTINIŲ,
PALIKTŲJŲ BRANDUOLINIO KURO CIKLO MEDŽIAGŲ, PALIKTŲJŲ
BRANDUOLINIŲ IR DALIŲJŲ MEDŽIAGŲ IR RADIONUKLIDAIŠ UŽTERŠTŲ
OBJEKTŲ TVARKYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymu (Žin., 1999, Nr. [11-239](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Paliktųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių ir daliųjų medžiagų ir radionuklidais užterštų objektų tvarkymo taisykles (pridedama).“

MINISTRAS PIRMININKAS

ANDRIUS KUBILIUS

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS, PAVADUOJANTIS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRĄ

DONATAS JANKAUSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2005 m. kovo 16 d. nutarimu Nr. 280
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2012 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 94
redakcija)

PALIKTŲJŲ JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS ŠALTINIŲ, PALIKTŲJŲ BRANDUOLINIO KURO CIKLO MEDŽIAGŲ, PALIKTŲJŲ BRANDUOLINIŲ IR DALIŲJŲ MEDŽIAGŲ IR RADIONUKLIDAIŠ UŽTERŠTŲ OBJEKTŲ TVARKYMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Paliktųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių ir daliųjų medžiagų ir radionuklidais užterštų objektų tvarkymo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato valstybės ir savivaldybių institucijų, radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo veiksmus radus, nustčius, sulaukčius paliktuosius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius (toliau – paliktieji šaltiniai), paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines ir daliąsias medžiagas, radionuklidais užterštus objektus (toliau – objektai), vartojamuosius gaminius ar medžiagas, savo sudėtyje turinčius gamtinių radionuklidų (toliau – kiti gaminiai ar medžiagos), ir nustčius asmens kūne ar ant jo paviršiaus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, skleidžiančius jonizuojančiąją spinduliuotę, viršijančią 0,2 $\mu\text{Sv/h}$ (20 $\mu\text{R/h}$), arba gavus pranešimą apie tai.

2. Taisyklių nuostatos netaikomos jonizuojančiosios spinduliuotės generatoriams.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Paliktosios branduolinio kuro ciklo medžiagos – branduolinio kuro ciklo medžiagos, kurios nėra kontrolės objektas dėl to, kad niekada juo nebuvo, arba dėl to, kad buvo paliktos, pamestos, laikomos ne vietoje, pavogtos ar perduotos kitam asmeniui, apie tai tinkamai nepranešus įgaliotajai institucijai.

Paliktosios branduolinės ir daliosios medžiagos (toliau – **paliktosios branduolinės medžiagos**) – branduolinės ar daliosios medžiagos, kurios nėra kontrolės objektas dėl to, kad niekada juo nebuvo, arba dėl to, kad buvo paliktos, pamestos, laikomos ne vietoje, pavogtos ar perduotos kitam asmeniui, apie tai tinkamai nepranešus įgaliotajai institucijai.

Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatyme (Žin., 1999, Nr. [11-239](#)), Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatyme (Žin., 1999, Nr. [50-1600](#); 2011, Nr. 91-4318), Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatyme (Žin., 1996, Nr. [119-2771](#); 2011, Nr. [91-4314](#)), Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatyme (Žin., 2011, Nr. [91-4316](#)) (toliau – Branduolinės saugos įstatymas) ir kituose teisės aktuose.

II. VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJŲ, RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ TVARKYTOJO VEIKSMAI

4. Valstybės ar savivaldybių institucijų pareigūnai, radę, nustatę, sulaukę ar pagal gautą pranešimą atvykę į paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų aptikimo vietą (toliau – aptikimo vieta), organizuoja žmonių išvedimą iš jos nustatytais atstumais, vadovaudamiesi sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka. Aptikimo vietoje turi būti vengiama kontaktų su paliktąsiais šaltiniais, objektais, paliktosiomis branduolinio kuro ciklo medžiagomis, paliktosiomis branduolinėmis medžiagomis, kitais gaminiais ar medžiagomis, prireikus imamasi priemonių apsaugoti darbuotojus ir gyventojus nuo nepagrįstos apšvitos

jonizuojančiąją spinduliuotę ir aplinką – nuo taršos radionuklidais. Įrangą ar kitus daiktus iš aptikimo vietos galima išnešti tik Radiacinės saugos centro leidimu.

5. Tvarkant paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas, kitus gaminius ar medžiagas, būtina laikytis Radiacinės saugos centro nurodytų radiacinės saugos reikalavimų, o jeigu tvarkomos paliktosios branduolinio kuro ciklo medžiagos ar paliktosios branduolines medžiagos, kurių kiekis viršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodytą kiekį, – taip pat ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos nurodytų branduolinės saugos reikalavimų.

6. Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos ir jos struktūriniai padaliniai:

6.1. pasienio kontrolės punktuose aptikę jonizuojančiąją spinduliuotę skleidžiantį krovinį ar transporto priemonę, kai dozės galia bet kuriame paviršiaus taške viršija 0,2 $\mu\text{Sv/h}$ (20 $\mu\text{R/h}$):

6.1.1. tikrina krovinį ar transporto priemonę lydinčius kompetentingos institucijos išduotus dokumentus, suteikiančius teisę vežti radioaktyviasias ar branduolines medžiagas arba liudijančius, kad vežamas krovinytis savo sudėtyje turi gamtinių radionuklidų;

6.1.2. identifikuoja krovinyje esančius radionuklidus ir sutikrina su nurodytais kompetentingos institucijos išduotame dokumente, suteikiančiame teisę vežti radioaktyviasias ar branduolines medžiagas ar liudijančiame, kad vežamas krovinytis savo sudėtyje turi gamtinių radionuklidų. Jeigu jie sutampa, leidžia kroviniui ar transporto priemonei tęsti kelionę;

6.1.3. jeigu krovinytis ar transporto priemonė neturi kompetentingos institucijos išduoto dokumento, suteikiančio teisę vežti radioaktyviasias ar branduolines medžiagas arba liudijančio, kad vežamas krovinytis savo sudėtyje turi gamtinių radionuklidų, ar turi ne tų radionuklidų, kurie nurodyti kompetentingos institucijos išduotame dokumente, teisės aktų nustatyta tvarka tokio krovinio ar transporto priemonės neįleidžia į Lietuvos Respubliką arba neišleidžia iš Lietuvos Respublikos, sulaiko juos, palydi į sulaikytų transporto priemonių laikinojo saugojimo aikšteles ir saugo, iki priimamas atitinkamai pagal kompetenciją Radiacinės saugos centro ar Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos sprendimas dėl krovinio ar transporto priemonės įleidimo ar neįleidimo;

6.1.4. vykdo Taisyklių 4 punkte nustatytus reikalavimus. Žmones iš aptikimo vietos išveda, kai jų apšvita gali viršyti arba viršija 1 mSv per metus;

6.1.5. apie sulaikytą krovinį ar transporto priemonę informuoja Radiacinės saugos centrą, kitas valstybės ir savivaldybių institucijas pagal kompetenciją;

6.1.6. grąžina krovinį ar transporto priemonę į kilmės šalį (vietą) arba leidžia juos vežti į paskirties šalį (vietą), vadovaudamiesi Radiacinės saugos centro nurodytais radiacinės saugos, o jeigu krovinyje ar transporto priemoneje aptinkama paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų ar paliktųjų branduolinių medžiagų, kurių kiekis viršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodytą kiekį, – taip pat ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos nurodytais branduolinės saugos reikalavimais;

6.1.7. jeigu krovinytis ar transporto priemonė negrąžinami į kilmės šalį (vietą) ir negali būti vežami (važiuoti) į paskirties šalį (vietą), Radiacinės saugos centro nurodymu kreipiasi į radioaktyviųjų atliekų tvarkytoją dėl krovinio ar transporto priemonės dezaktyvavimo ir nuvežimo į radioaktyviųjų atliekų saugyklas ar radioaktyviųjų atliekų atliekynus (toliau – radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginiai). Jeigu krovinyje ar transporto priemoneje aptinkama paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų ar paliktųjų branduolinių medžiagų, kurių kiekis viršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodytą kiekį, vadovaujasi taip pat ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos nurodytais branduolinės saugos reikalavimais;

6.2. pasienio kontrolės punktuose aptikę asmenį, kurio kūno paviršiuje dozės galia viršija 0,2 $\mu\text{Sv/h}$ (20 $\mu\text{R/h}$):

6.2.1. prašo pateikti asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotą dokumentą, liudijantį, kad asmeniui gydymo ar diagnostikos tikslais buvo atliekamos procedūros, kurių metu naudojami jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai;

6.2.2. identifikuoja radionuklidus ir sutikrina su nurodytais asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotame dokumente. Jeigu jie sutampa, leidžia asmeniui tęsti kelionę;

6.2.3. jeigu asmuo neturi asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduoto dokumento, liudijančio, kad gydymo ar diagnostikos tikslais jam buvo atliekamos procedūros, kurių metu naudojami jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai, arba nustacius, kad identifiukuoti ne tie radionuklidai, kurie nurodyti asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotame dokumente, Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo (Žin., 2000, Nr. [92-2848](#)) nustatyta tvarka tokį asmenį sulaiko iki gydymą ar diagnostiką patvirtinančių dokumentų gavimo arba išsamaus radiologinio ištirimo ir vadovaujasi Radiacinės saugos centro sprendimu dėl asmens galimybės įvažiuoti į Lietuvos Respubliką ar išvažiuoti iš jos;

6.3. vykdydami operatyvinę veiklą ar atlikdami kitas Lietuvos Respublikos įstatymų numatytas funkcijas, Lietuvos Respublikos pasienio ruože, vidaus vandenyse ar teritorinėje jūroje radę paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas, kitus gaminius ar medžiagas, sulaiko juos iki atitinkamo pagal kompetenciją Radiacinės saugos centro ar Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos sprendimo priėmimo;

6.4. padeda policijai organizuoti ir vykdyti Lietuvos Respublikos pasienio ruože, vidaus vandenyse ar teritorinėje jūroje sulaikytų paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų vežimą ir apsaugą.

7. Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs pranešimą apie rastus paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas, kitus gaminius ar medžiagas:

7.1. vykdo Taisyklių 4 punkte nustatytus reikalavimus;

7.2. informuoja vietos Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas) pavaldžią įstaigą, kitas valstybės ir savivaldybių institucijas pagal kompetenciją;

7.3. organizuoja gelbėjimo, dezaktyvavimo ir kitus skubius paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų tvarkymo darbus, laikosi Radiacinės saugos centro rekomenduojamų radiacinės saugos priemonių. Jeigu randama paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų ar paliktųjų branduolinių medžiagų, kurių kiekis viršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodytą kiekį, laikosi taip pat ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos branduolinės saugos reikalavimų;

7.4. Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka skelbia visuomenei informaciją apie paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas ar paliktąsias branduolines medžiagas, kitus gaminius ar medžiagas, galinčius turėti ar turinčius įtakos aplinkos radioaktyviajai taršai, gyventojų sveikatai ar gyvybei, ir organizuoja radiacinės saugos priemonių įgyvendinimą.

8. Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas), teritorinės ir specializuotos policijos įstaigos:

8.1. vykdo Taisyklių 4 punkte nustatytus reikalavimus;

8.2. Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytų funkcijų atlikimo metu radę, nustatę, sulaikę paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas, kitus gaminius ar medžiagas, informuoja Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą arba jam pavaldžias įstaigas, kitas valstybės ir savivaldybių institucijas pagal kompetenciją. Kai ši informacija riboto naudojimo, dėl radiacinės ar branduolinės saugos priemonių taikymo Policijos departamentas kreipiasi

atitinkamai į Radiacinės saugos centrą arba Valstybinę atominės energetikos saugos inspekciją;

8.3. saugo nustatytą pavojaus zoną;

8.4. vadovaudamiesi Radiacinės saugos centro reikalavimais, nustato privalomą maršrutą, organizuoja ir vykdo transporto priemonės palydą ir apsaugą vežant paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolines medžiagas, kurių kiekis neviršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodyto kiekio, kitus gaminius ar medžiagas į dezaktyvavimo vietą arba radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius. Kai vežamos paliktosios branduolinio kuro ciklo medžiagos arba paliktosios branduolinės medžiagos, kurių kiekis viršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodytą kiekį, vadovaujasi Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko patvirtintais branduolinių medžiagų ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinės saugos reikalavimais.

9. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas arba jam pavaldžios įstaigos:

9.1. vykdo Taisyklių 4 punkte nustatytus reikalavimus;

9.2. atlieka pirminį radiacinės būklės įvertinimą (lygiavertės arba ekspozicinės dozės galios matavimus);

9.3. informuoja Radiacinės saugos centrą, valstybės ir savivaldybių institucijas pagal kompetenciją;

9.4. informuoja suinteresuotus valstybės ir savivaldybių institucijų pareigūnus apie paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų pavojaus zonos dozimetrinių matavimų rezultatus;

9.5. nustato ir pažymi pavojaus zoną;

9.6. prireikus suteikia pirmąją pagalbą nukentėjusiems asmenims;

9.7. prireikus dalyvauja įvykio vietoje dezaktyvuojant radionuklidais užterštus asmenis;

9.8. dezaktyvuoja priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo įstaigoms priklausančias asmeninės apsaugos, darbo ir transporto priemones.

10. Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos ir jo teritoriniai padaliniai, suradę ar sulaikę paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas, kitus gaminius ar medžiagas, vykdo Taisyklių 4 punkte nustatytus reikalavimus ir informuoja Radiacinės saugos centrą, kitas valstybės ir savivaldybių institucijas pagal kompetenciją.

11. Radiacinės saugos centras ir jo teritoriniai padaliniai, gavę pranešimą apie rastus, sulaikytus ar nustatytus paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas, kitus gaminius ar medžiagas:

11.1. suteikia skubią specializuotą techninę konsultaciją ir pagalbą žmonėms, aptikusiems paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas ar kitus gaminius ar medžiagas;

11.2. informuoja valstybės ir savivaldybių institucijų, radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo, atliekančių paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų ar paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų nustatymo ir tvarkymo darbus, pareigūnus ir darbuotojus, kokių radiacinės saugos reikalavimų laikytis, ir kontroliuoja, kaip tų reikalavimų laikomasi;

11.3. pagal kompetenciją organizuoja ir atlieka paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų radiologinius (dozimetrinius, spektrometrinius, paviršiaus taršos) tyrimus;

11.4. vertina tyrimo rezultatus ir jų pagrindu teikia:

11.4.1. pasiūlymus dėl gyventojų, darbuotojų ir aplinkos apsaugos nuo žalingo paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų poveikio;

11.4.2. išvadas, reikalavimus ir pasiūlymus valstybės ar savivaldybių institucijų pareigūnams ir radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo darbuotojams dėl paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kurių kiekis neviršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede

nurodyto kiekio, kitų gaminių ar medžiagų tvarkymo ir atidavimo į radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius;

11.5. priima sprendimus dėl asmenų galimybės įvažiuoti į Lietuvos Respubliką ar išvažiuoti iš jos ir įvežti į Lietuvos Respubliką ar išvežti iš jos kitus gaminius ar medžiagas, atsižvelgiant į nustatytą radioaktyviųjų medžiagų atsiradimo aplinkybes ir kilmę;

11.6. vykdo darbų radionuklidais užterštoje zonoje valstybinę radiacinės saugos priežiūrą, kontroliuoja radioaktyviosios taršos šalinimo eigą ir kokybę;

11.7. kontroliuoja, kaip vykdoma darbus atliekančių darbuotojų individualiosios apšvitos dozimetrinė ir jų asmeninės apsaugos bei techninių priemonių taršos radioaktyviosiomis medžiagomis kontrolė;

11.8. išvežus paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas, kitus gaminius ar medžiagas į radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius, įvertina dirbusių žmonių, naudotos įrangos ir aplinkos taršą radionuklidais;

11.9. atlikus radioaktyviosios taršos matavimus, leidžia išnešti įrangą ar kitus daiktus iš paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų buvimo vietas, išvykti žmonėms;

11.10. prareikus organizuoja apšvitintų žmonių siuntimą į atitinkamas asmens sveikatos priežiūros įstaigas;

11.11. priima galutinį sprendimą, kad paliktieji šaltiniai, objektai, paliktosios branduolinio kuro ciklo medžiagos, paliktosios branduolines medžiagos, kiti gaminiai ar medžiagos yra tinkamai sutvarkyti ir toliau taikyti radiacinės saugos priemones netikslinga;

11.12. informuoja radioaktyviųjų atliekų tvarkytoją, kad būtina paimti, išvežti, sutvarkyti ar saugoti paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolines medžiagas, kurių kiekis neviršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodyto kiekio, kitus gaminius ar medžiagas, pateikia pirminę informaciją apie chemines ir fizines jų savybes ir radiacinės būklės įvertinimą (lygiavertės dozės galią, radionuklidą ir kita);

11.13. išduoda leidimą vežti paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolines medžiagas, kurių kiekis neviršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodyto kiekio, kitus gaminius ar medžiagas sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko nustatyta tvarka;

11.14. informuoja Valstybinę atominės energetikos saugos inspekciją ir pateikia Taisyklių 14 punkte nurodytą informaciją per 2 darbo dienas nuo informacijos apie paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kurių kiekis neviršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodyto kiekio, kitų gaminių ar medžiagų radimą, sulaikymą ar nustatymą gavimo arba nedelsdami, jeigu randamos, sulaikomos ar nustatomos paliktosios branduolinio kuro ciklo medžiagos ir paliktosios branduolines medžiagos, kurių kiekis viršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodytą kiekį;

11.15. atlikę reikiamus tyrimus ir įvertinę jų rezultatus, sutvarkę paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolines medžiagas, kurių kiekis neviršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodyto kiekio, kitus gaminius ar medžiagas, per 10 darbo dienų pateikia Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai duomenis apie:

11.15.1. Taisyklių 14 punkte nurodytos informacijos pasikeitimus (patikslinimus);

11.15.2. taikytus tyrimo metodus ir priemones;

11.15.3. tyrimus atlikusią laboratoriją;

11.15.4. paliktųjų šaltinių ir paliktųjų branduolinių medžiagų, kurių kiekis neviršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodyto kiekio, pakuotę.

12. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija:

12.1. gavusi Taisyklių 14 punkte nurodytą informaciją:

12.1.1. teikia nurodymus valstybės ir savivaldybių institucijoms, radioaktyviųjų atliekų tvarkytojui, kaip turi būti užtikrinama paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų ir paliktųjų branduolinių medžiagų, kurių kiekis viršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodytą

kiekį, branduolinė ir fizinė sauga jas vežant bei tvarkant, ir kontroliuoja, kaip laikomasi jų vežimo ir tvarkymo reikalavimų, priima sprendimą dėl tinkamo šių medžiagų tvarkymo;

12.1.2. išduoda leidimą vežti paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas, kurių kiekis viršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodytą kiekį, sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko nustatyta tvarka;

12.1.3. teikia informaciją Europos Komisijai, vadovaudamasi 1987 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimu 87/600/Euratomas dėl Bendrijoje nustatomos skubaus pasikeitimo informacija radiacinės avarijos atveju tvarkos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 1 tomas, p. 337);

12.2. gavusi Taisyklių 11.15 punkte nurodytą informaciją:

12.2.1. įtraukia paliktąsias branduolines medžiagas į valstybinę branduolinių medžiagų apskaitą ir kontrolę, apie branduolinių medžiagų atsargų kiekio pasikeitimą informuoja Europos Komisiją;

12.2.2. teikia informaciją Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) branduolinių ir radioaktyviųjų medžiagų nelegalaus judėjimo duomenų bazei.

13. Radioaktyviųjų atliekų tvarkytojas, gavęs informaciją apie rastus, sulaikytus ar nustatytus paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas, kitus gaminius ar medžiagas:

13.1. tvarko Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka paimtus Lietuvos Respublikoje rastus, nustatytus ar sulaikytus paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas, kitus gaminius ar medžiagas;

13.2. parenka tinkamas pakuotes paliktiesiems šaltiniams, objektams, paliktosioms branduolinio kuro ciklo medžiagoms, paliktosioms branduolinėms medžiagoms, kitiems gaminiams ar medžiagoms vežti ir tinkamai juos supakuoja;

13.3. parengia paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų vežimo dokumentus;

13.4. paima paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas, kitus gaminius ar medžiagas iš radimo, sulaikymo, nustatymo vietos ir nustatytu maršrutu (jeigu Policijos departamentas ar teritorinės ir specializuotos policijos įstaigos yra nustatę maršrutą) nuveža juos į radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius;

13.5. dezaktyvuoja radionuklidais užterštas darbo ir transporto priemones. Dezaktyvavimas atliekamas nustatytose arba kiekvienu konkrečiu atveju parinktose ir su Radiacinės saugos centru suderintose dezaktyvavimo vietose.

14. Radiacinės saugos centrui nedelsiant turi būti pateikiami šie duomenys apie rastus, sulaikytus, nustatytus paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas, kitus gaminius ar medžiagas, atsižvelgiant į konkrečiu atveju susidariusias aplinkybes ir prašomų duomenų surinkimo galimybes:

14.1. institucijos, pranešusios apie rastus, sulaikytus, nustatytus paliktuosius šaltinius, objektus, paliktąsias branduolinio kuro ciklo medžiagas, paliktąsias branduolines medžiagas, kitus gaminius ar medžiagas, pavadinimas, atsakingo asmens vardas ir pavardė, telefono numeris;

14.2. paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų radimo, sulaikymo, nustatymo vieta, data ir laikas;

14.3. duomenys apie paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų savininką, jeigu jis nustatytas (juridinio asmens, kitos organizacijos, jų filialo pavadinimas, kodas, buveinės adresas arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas);

14.4. paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų radimo, sulaikymo, nustatymo fakto aprašymas;

14.5. paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų atsiradimo aplinkybės (sulaikyto asmens paaiškinimas dėl kūno radioaktyviosios taršos ir kitų aplinkybių atsiradimo);

14.6. paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų apibūdinimas:

14.6.1. rastų, sulaikytų, nustatytų paliktųjų šaltinių apibūdinimas (uždarasis jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis, radioaktyviosios medžiagos nepažeistoje ar pažeistoje pakuotėje, išpiltos radioaktyviosios medžiagos, jų cheminės ir fizinės savybės, užrašai ant pakuočių);

14.6.2. rastų, sulaikytų, nustatytų objektų, kitų gaminių ar medžiagų apibūdinimas (transporto priemonės, daiktai, užteršti radioaktyviosiomis medžiagomis, taip pat daiktai, kurių sudėtyje yra radioaktyviųjų medžiagų);

14.6.3. rastų, sulaikytų, nustatytų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų ar paliktųjų branduolinių medžiagų apibūdinimas (branduolinių medžiagų kiekis, jų cheminės ir fizinės savybės, užrašai ant pakuočių);

14.6.4. duomenys apie sulaikytą asmenį (vardas ir pavardė, asmens kodas, gimimo data, pilietybė, gyvenamosios vietos adresas, telefono numeris, šalis, iš kurios jis atvyksta ar į kurią išvyksta);

14.7. dozimetrinių matavimų rezultatai;

14.8. radionuklidai, jų aktyvumas;

14.9. paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų buvimo vieta;

14.10. priemonės, kurių imtasi paliktiesiems šaltiniams, objektams, paliktosioms branduolinio kuro ciklo medžiagoms, paliktosioms branduolinėms medžiagoms, kitiems gaminiams ar medžiagoms izoliuoti;

14.11. skubaus paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų paėmimo poreikis;

14.12. institucija, tuo metu užtikrinanti fizinę paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų apsaugą;

14.13. ar yra nukentėjusių žmonių (gavusių padidėjusią apšvitą, kuriems reikia skubios sveikatos priežiūros specialisto pagalbos).

15. Paliktieji šaltiniai, objektai, paliktosios branduolinės medžiagos, kurių kiekis neviršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodyto kiekio, kiti gaminiai ar medžiagos į paskirties vietą gali būti vežami transportu, kuriame buvo aptikti, tik Radiacinės saugos centro nustatyta vežimo tvarka, pagal kurią šios medžiagos gali būti vežamos. Paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų ir paliktųjų branduolinių medžiagų, kurių kiekis viršija Branduolinės saugos įstatymo 1 priede nurodytą kiekį, atveju šios medžiagos turi būti vežamos tokia transporto priemone ir tokioje pakuotėje, kurios atitinka Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko patvirtintus reikalavimus transporto priemonei ir pakuotei.

16. Paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų aptikimo vieta laikoma saugia ir radiacinės saugos reikalavimai jai netaikomi tik tais atvejais, kai Radiacinės saugos centro ar jo teritorinių padalinių specialistai tai raštu patvirtina valstybės ar savivaldybių institucijoms.

III. FINANSAVIMAS

17. Su paliktųjų šaltinių, objektų, paliktųjų branduolinio kuro ciklo medžiagų, paliktųjų branduolinių medžiagų, kitų gaminių ar medžiagų tvarkymu susiję darbai finansuojami

Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka.
